

موضوع : گچ گیری

تہیہ کنندہ : زہرا پور عبدی

گچ نوعی وسیله برای بیحرکت کردن عضو مصدوم است.

- هدف گچ : بیحرکت کردن عضو در وضعیتی خاص همراه با وارد کردن فشار یکنواخت به بافت های نرم.
- مورد استفاده در :
- بیحرکت کردن شکستگی های جا انداخته شده.
- اصلاح تغییر شکل.
- فشار یکنواخت به بافت های نرم زیرین.
- حمایت از مفاصل ضعیف.

نکته : گچ گیری مانع از بی حرکت شدن بخشی از بدن بیمار نمیشود

□ نوع و ضخامت گچ براساس وضعیتی که باید درمان شود تعیین می گردد. که معمولاً مفصل بالا و پایین محل مصدوم نیز در داخل گچ قرار میگیرد. با این حال در بعضی شکستگی ها نوع گچ گیری ب شکلی است ک ضمن بیحرکت نگهداشتن محل شکستگی امکان حرکت مفصل مجاور را فراهم میکند.

انواع گچ :

- کوتاه بازو
- - کوتاه پا - بلند بازو - بلند پا -
- واکینگ - تنه -
- اسپایکای شانه - اسپایکای مفاصل ران

- کوتاه بازو : از زیر ارنج جلوی چین قدامی ارنج تا قاعده است. اگر انگشت شست نیز در گچ قرار بگیرد ان را گچ دستکش بلند مینامیم.
- بلند بازو : از حد بالایی چین خوردگی زیر بغلی تا چین پروکسیمال کف دست . ارنج معمولاً با زاویه ۹۰ درجه ثابت میشود.
- کوتاه پا : از زیر زانو تا قاعده انگشتان کف پا . پا در وضعیتی با زاویه قائمه در داخل گچ بیحرکت می شود.
- بلند پا : از تلاقی گاه ثلث فوقانی و میانی ران تا قاعده انگشتان پا . زانو را می توان کمی خم کرد.

□ واکینگ : گچ کوتاه یا بلند ک برای راه رفتن تقویت شده است. این گچ باید دارای پاشنه باشد.

□ تنه : دور تا دور تنه را در بر میگیرد. روی شکم پنجره ای باز می کنند. ب منظور افزایش حجم شکم در موقع غذا خوردن.

□ اسپایکای شانه : گچ ب شکل ژاکت است ک تنه.شانه ها و ... در بر میگیرد

□ اسپایکای مفاصل ران : تنه و یکی از اندام های تحتانی را در بر میگیرد.ممکن است تک یا دوتایی باشد.مورد استفاده ان در درفتگی مادرزادی لگن در بچه ها میباشد

□ قالب های گچ گیری : ابتدا از پلاستر (گچ) تهیه میشدند. بانداژهای پلاستر بسیار انعطاف پذیر هستند. و شکل اندام را ب خود میگیرند.

□ برای تهیه ی پلاستر نوار های بلند ، کرینولین را با پودر خشک کریستال های ژپس اندود میکنند . با مرطوب شدن این نوار ها نوعی واکنش (کریستالیزاسیون) رخ میدهد ک با تولید گرما همراه است . گرمایه تولید شده در این واکنش ممکن است بیمار را ناراحت کند . بنابراین برای مرطوب کردن گچ باید از اب خنک استفاده کرد .

□ اغلب قالب ها گچ بعد از ۱۵ دقیقه خشک میشود.

□ در اثر این واکنش قالب گچ کاملا سفت میشود.سرعت انجام واکنش از ۲۰ تا ۱۵ دقیقه متغیر است.البته این سرعت توسط متخصص ارتوپدی تعیین میشود.

□.تازمانی ک گچ خشک نشده استحکام کافی را ندارد

- قالب گچ در بعضی موارد ممکن است فرورفتگی هایی پیدا کند ک باعث ناراحتی بیمار بشود این فرورفتگی ها روی پوست زیر گچ فشار وارد میکنند
- خشک شدن کامل قالب گچی بسته ب ضخامت ان و حرارت محیط ب ۷۲- ۲۴ ساعت زمان نیاز دارد. قالب گچی ک تازه تهیه شده باید در معرض جریان هوا قرار بگیرد تا خشک شود. قالب گچی خشک شده دارای رنگ درخشان. رزونانس و بدون بو است ولی قالب گچی مرطوب رنگ خاکستری و کدر دارد و بوی کپک زده دارد

قالب های غیر گچی :

- این نوع قالب ها از جنس پلی اورتان هستند و ضمن دارا بودن انعطاف پذیری قالب های گچی دارای امتیاز دیگر از جمله : وزن کمتر ، استحکام بیشتر ، مقاومت در برابر آب و عمر طولانی تر هستند. عموماً قالب های فایبر شیشه ای (فایبر گلاس) نامیده میشوند.
- جنس این قالب ها از مواد غیر جذبی است. ک با مواد سخت کننده اندود شده اند و در عرض چند دقیقه بعد از قالب گیری حداکثر استحکام خود را پیدا میکنند.
- قالب های غیر گچی مختل هستند و بنابراین با مشکلات پوستی کمتری همراهند. این قالب ها در اثر رطوبت نرم نمی شوند و در نتیجه امکان هیدروتراپی دارند.
- بعد از خیس شدن قالب های فایبر گلاس میتوان آن ها را با سشوار خشک کرد.
- ب خاطر نشکستن فایبر گلاس باید تمام قسمتهایش با دقت خشک شود

آموزش کج گیری اندام

روش گچ گیری :

- آماده کردن بیمار. و دادن اطلاعات لازم ب او در مورد مراحل گچ گیری
- قرار دادن بیمار در وضعیتی راحت. پوشاندن بیمار ب شیوه درست و دوری از لخت کردن او.
- حواسمان باشد ک ماده گچ ب سایر قسمت های بدن ب جز قسمت آسیب دیده برخورد نکند.
- خشک و تمیز بودن عضوی ک میخواد گچ گیری شود
- پانسمان و ضد عفونی کردن خراش و زخم در محل آسیب دیده قبل از گچ گیری
- قرار دادن بافتنی نرم و بلند بر روی عضو آسیب دیده قبل از گچ گیری

- دلیل بلند تر گرفتن بافتنی ب خاطر این است ک در پایان گچ گیری ان را رویه لبه های بالایی و پایینی گچ برگردانند. سپس محل گچ گیری را با نوار پنبه ای نرم (ویبریل) و با ملایمت می پوشانند. روی برجستگی ها ی استخوانی و ناودانه های محل عبور اعصاب (مثل سر استخوان نازک نی و زائده منقاری) با مقدار بیشتری نوار نرم پوشانده می شود .
- در قابل های غیر گچی از مواد غیر قابل جذب استفاده میشود.
- بعد از پوشاندن عضو با ویبریل گچ گیری انجام میشود.
- برای اینکه عمل قالب گیری ظریف و شکیل باشد مواد گچی و غیر گچی را ب شکل نوارهایی با عرض های مختلف می.
- بانداژ با نوار گچ گیری بطور یکنواخت و مارپیچ انجام میگردد. عمل بانداژ بدون وقفه و درحالی انجام میگردد ک رول باند کچی در تماس نزدیک با عضو قرار دارد. لایه های بانداژ گچی را باید طوری مالش و شکل داد ک قالب گچی صاف و هم شکل عضو باشد

- در محل مفصل و سایر قسمتهایی که میدانیم فشار بیشتری به قالب گچی وارد میشود برای تقویت قالب از سایر مواد قالب گیری (اسپلینت) استفاده میکنیم.
- در تمام مدت گچ گیری باید مراقب بود که عضو مورد نظر سازدر وضعیت مناسب بی حرکت باقی بماند.
- وضعیت غلط ممکن است باعث کونتراکتور یا اشکال در جوش استخوان شود.
- لبه های قالب گچ گیری باید گرد و هموار باشند. حرکات مفاصل مجاور قالب گچی بایستی در حداکثر محدوده طبیعی ادامه پیدا کند.
- در صورت لزوم با چاقویه گچ یا دستی میتوان قالب گچ را برید.
- مواد گچی که ضمن گچ گیری به پوست چسبیده اند را باید در پایان کار پاک کرد. اگر این کار صورت نگیرد این اضافات به زیر قالب گچی میروند و باعث ناراحتی بیمار و از هم گسیختگی پوست میشوند

آموزش بیمار :

- :
- ۱. سعی کنید ک حرکات طبیعی داشته باشد
- ۲. انجام کامل ورزش های توصیه شده
- ۳. بالاتر گرفتن عضو مصدوم از قلب چندین بار در شبانه روز برای جلوگیری از تورم
- ۴. خشک نگه داشتن گچ :
- قالب گچ را با پلاستیک یا لاستیک نپوشانید. چون باعث تجمع رطوبت میشود.
- از راه رفتن در اماکن مرطوب جدا خودداری شود
- قالب های فایبر گلاس باید با سشوار یا هوای خنک ب سرعت خشک شوند در صورت خیس شدن
- ۵. لبه های زبر و ناهموار قالب را با چسب بپوشانید
- ۶. اگر قالب شکست فوراً ب پزشک اطلاع داده و از کار خودسرانه امتناع کنید
- ۷. در صورت کثیف شدن قالب سطح آن را با دستمال نیمه مرطوب تمیز کنید. و قسمت های رنگی را با واکس سفید رنگ کنید.
- ۸. ممانعت از خاراندن پوست زیر قالب. ب دلیل خراشیده شدن و وارد آمدن فشار

- خارش زیر قالب را میتوان یا هوای سرد سشوار برطرف کرد.
- بوی نامطبوع قالب و موارد دیگر غیر عادی را حتماً ب پزشک اطلاع دهید.
- مواردی مثل : تغییرات حسی ، ناتوانی در حرکت انگشتان دست و پا ، تغییر رنگ و درجه حرارت

برداشتن قالب گچ یا غیر گچ :

- میتوان برای برداشتن از کاتر قالب استفاده کرد ک نوعی اره است. برای بریدن گچ معمولاً آن را دو نیم تقسیم می کنند. برای این منظور تیغه ی اره را روی گچ فشار میدهند و برمیدارند و این کار را در مسیر برش تا انتها تکرار می کنند. اگر تیغه اره مدت زیادی روی ویبریل بماند ب علت حالت ارتعاشی اره ، بیمار نوعی زوش را در پوست خود احساس میکند. ضمن بریدن گچ اقدام مناسب برای حفاظت از چشم در مقابل گرده های گچ انجام دهید.
- پس از جدا شدن قالب گچی .ویبریل زیر آن را نیز با قیچی می بریم.

مراقبت از بیمار بعد از برداشتن قالب گچی :

- بعد از برداشتن قالب گچی بر روی اندامی که مدت ها حرکت نداشته فشارها و کشش هایی وارد میشود. درحالی که قبلا آن اندام در گچ در حال استراحت بوده. بیمار ممکن از از سفتی اندام خود و مشکلات دیگر شکایت کند و ناامیدی در او بوجود بیاید.
- پرستار برای اینکه در این مرحله بیمار کمک کند می تواند اندام را در وضعیتی قرار بدهد که در قالب بوده. برای حمایت از زانو و ستون فقرات میتوان از بالشتی کوچک استفاده کرد و بتدریج آن را کاهش داد و کنار گذاشت. در هنگام حرکت دادن عضو باید از آن حمایت کرد. تمرین های ورزشی برای این خصوص در نظر گرفته شده است.

□ بیماری ک قبلا تمرین های ایزومتریک عضلانی انجام داده است نیازی ب آموزش مجدد بعد از بازکردن قالب ندارد و در برنامه ی نوتوانی نیز سریعتر پیشرفت خواهد کرد.

□ برای برطرف کردن مقدار زیادی بافت مرده ک در زیر قالب ب سطح پوست چسبیده شده اند ما باید پوست را دقیق بشوریم و خشک کنیم سپس مقداری لوسیون مرطوب کننده ب سطح مورد نظر بمالیم. از خاراندن پوست نیز جدا خودداری شود چون باعث آسیب و خراشیدگی پوست خواد شد.

□ بعد از بازکردن قالب ممکن است اتروفی اتفاق بیفتد. ک با بازگشت کار عضلات برطرف خواهد شد.

□ تورم نیز شایع است ک میتوان با قرار دادن اندام در سطح بالاتر از قلب ان را برطرف نمود و یا با استفاده از بانداژ الاستیک یا پوشاندن جوراب الاستیک

آموزش بیمار بعد از بازکردن قالب گچی :

- ۱. پوست را با صابون ملایم و آب خوب بشوید و خشک کنید. □
- ۲. استفاده از لوسیون مرطوب کننده و عدم خاراندن. □
- ۳. حرکات و فعالیت ها را از سر بگیرند. □
- ۴. تورم را با بالاتر قرار دادن اندام نسبت ب سطح قلب و بانداژ الاستیک کنترل کنید □

قالب های گچی و غیر گچی بازو :

- بیماری ک بازوی او در قالب بیحرکت شده بایستی شکل بسیاری از فعالیت های خود را تغییر دهد و بازوی سالم تمام فعالیت های مربوط ب اندام های فوقانی را برعهده بگیرد. ک این مورد ممکن است باعث خستگی بیمار شود.
- برای کنترل تورم در حالت استراحت لازم است اندامی ک درون قالب قرار دارد بالاتر از سطح قلب قرار گیرد (مثلا ارنج بالاتر از شانه و دست بالاتر از ارنج). وقتی بیمار قادر ب راه رفتن بود. اندام فوقانی را ب گردن خود اویزان میکند. برای جلوگیری از پرخونی سیاهرگی و ادم بایستی اندام مبتلا همیشه بالاتر از سطح قلب باشد.

□ پارچه ی گردنبند هم باید طوری قرار بگیرد ک وزن قالب و اندام مبتلا را فقط ب گردن تحمیل نکند بلکه ان را روی سطح وسیعتری انتقال بدهد. در صورت استفاده از پارچه های سه گوش بایستی انتهای انها را با سنجاق قفلی ب هم وصل کرد. تا کردن و گره زدن دستمال باعث وارد آوردن فشار ب عقب گردن یا اعصاب نخاعی می شود.

□ اختلال گردش خون دستها ممکن است ب شکل سیانوز ، تورم و ناتوانی در حرکت دادن انگشتان مشخص شود. یکی از جدی ترین خطرات محدود شدن گردش خون کونتراکتور ولکمن است ک نوعی سندروم کمپارتمان می باشد. دراین حالت ب علت کاهش جریان خون ساعد و دستها کونتراکتور انگشتان و مچ دست ب وجود می آید. بیمار قادر ب باز کردن انگشتان خود نیست و از حس غیر طبیعی شکایت دارد

□ با دقت و نظارت میتوان از عوارض مهم جلوگیری کرد. مثلاً انجام معاینات عصبی-عروقی ب طور مرتب. استفاده از مانومتر ک میتواند فشار درون کمپارتمان عضلانی را ب طور مستقیم اندازه گیری کند. یا در صورت شروع ایسکمی قالب ها و پانسمان ها را ببریم تا از بروز سندروم ایسکمیک ولکم جلوگیری کنیم.

عوارض قالب های گچی :

- :
- ۱. سندروم کمپارتمان
- ۲. زخم های فشاری
- ۳. سندروم عدم استفاده
- ۴. سندروم گچ

□ سندروم کمپارتمان : با افزایش فشار بافتی در یک فضای محدود ، سندروم کمپارتمان اتفاق می افتد ک در گردش خون و عملکرد بافت را در منطقه معینی ، دچار اختلال میکند. برای تسکین فشار ، گچ باید از وسط بریده شود .ضمن اینکه محور اندام حفظ می گردد و اندام نباید بالاتر از سطح قلب قرار بگیرد. اگر فشار کاهش نیافت و گردش خون تامین نشد ، ممکن است برای تسکین فشار کمپارتمان عضله ، عمل فاشیوتومی انجام شود.

□ زخم فشاری : فشار گچ روی بافت های نرم ممکن است سبب انوکسی بافتی و زخم فشاری شود. محل هایی از اندام های تحتانی ک بیشترین احتمال زخم های فشاری در آنها وجود دارد شامل پاشنه ، قوزک ها ، پشت ، سرنازک نی و سطح قدامی زانو می باشند. محل های اصلی فشار در اندام فوقانی هم شامل اپی کندیل داخلی استخوان بازو و استیلوئید اولنار میباشد. معمولاً بیمار با زخم فشاری، درد و سفتی محل را گزارش میکند. در این محل ممکن است پوست دچار شکستگی شود. درناژ زخم ممکن است گچ را رنگی نموده و ایجاد بو کند. حتی ممکن است با شکنندگی پوست و نکروز ، هیچ ناراحتی اتفاق نیفتد اما از بین رفتن سریع بافت ، محتمل است

□ سندروم عدم استفاده : وقتی که عضوی از بدن گچ گرفته میشود ب بیمار باید آموزش داده شود ک بدون حرکت دادن ان قسمت عضلات خود را سفت کرده یا منقبض نماید (انقباض ایزومتریک عضلانی) . این کار ب کاهش اتروفی عضلانی و حفظ قدرت عضلات کمک میکند. پرستار بیمار دارای گچ پا را آموزش می دهد ک زانوی خود را ب طرف پایین فشار دهد و ب بیمار دارای گچ بازو آموزش می دهد ک دست خود را مشت کرده و بفشارد. ورزش گروه های عضلانی (چهار سر رانی و سرینی) در حفظ عملکرد های اصلی برای راه رفتن مهم هستند. ورزشهای ایزومتریک باید در زمان بیداری هر ساعت یکبار انجام شوند. امروزه محرک های الکتریکی سیار عضلات ممکن است قبل از گچ گیری ب پوست بالای عضلات بزرگ وصل شوند. انقباض عضلانی با استفاده از تحریک الکتریکی ب مدت ۸ ساعت در روز از اتروفی بافتی جلوگیری میکند

□ سندروم گچ : ب علت انسداد قسمت سوم دئودنوم ناشی از انقباض عروق مزانتریک فوقانی ایجاد میشود. در گذشته افراد مبتلا ب شکستگی های فشاری با گچ تنه (ژاکت مانند) درمان میشدند. غالب اوقات این بیماران دچار استفراغ و عدم تعادل الکتریکی وخیم و کشنده می شدند ک در بعضی موارد ب مرگ انها منتهی میشود.

از توجه شما سپاس گزاریم

